UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv, Sacræ Theologiæ Professoris, Et sanctæ Inquisitionis Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtvtibvs, Et Vitiis Contrariis, In ...

De Ivstitia Et Ivre, Continens Tractatvs De Prvdentia, Fortitvdine, & temperantia, de Ieiunio, & Iustitia generaliter sumpta, de Iustitia commutatiua, nempe de Pactis, & Contractibus in genere, de Promissione, & Donatione liberali, de Commodato, & Deposito, de Mutuo, & Vjura, de Emptione, & ...

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

6. Aduersus quos restitutio in integrum peti potest.

urn:nbn:de:hbz:466:1-76677

Visual Library

iuxta leg. quod si speciali. ff. de minorib. Abbas. *cap. coram. col. 3. de in integrum restit.* Couarr. *n.* 4. Mol. *loco citato.*

9 Octauò ad petendam restitutionem non directè, sed accessoriè ad causam principalem non indiget procurator speciali mandato, sed sufficit id mandatum quod ad causam principalem fuerit requisitum. Vt colligitur *ex cap. suscitata de in integrum restitut.* & *ibi* Glossa, & Abbate, Bart, & Iasone, *in leg. cum procurator, in princ. ff. de noui operis nuntiat.* & alij quos refert & sequitur Couarr. 1. *var. cap. 6. num.* 1. Mol. *disp. 573. vers. quæ dicta sunt.* Si enim iudex non valens causam restitutionis in integrum tractare potest de ea cognoscere, si causæ principali accesserit *ex c. penult. de in integr. restitut.* à fortiori id poterit procurator. Censetur autem causa restitutionis principali accedere non solùm cum causa principalis agitur, sed cum ipsa finita non est, & ad eius definitionem restitutio in integrum conducit. Sicuti notat Couarruu. *loco citato ex leg. ad rem. & leg. ad legatum. ff. de procuratorib* Neque oportet vt voluit Innocent. *in d. cap. suscitatus* & Panormit. *in d. cap. coram,* vt lis fuerit in ea causa contestata. Non enim à contestatione litis pendet restitutiò, sed ab incidentia, & connexione cum causa principali quam restitutio habere potest ante litem contestatam. Tempus autem ad petendum hanc restitutionem durat quousque causa finita sit. Quocirca à sententiis interlocutoriis, etiam si transierint in rem iudicatam, eo quòd ab eis non fuerit congruo tempore appellatum restitutio peti potest, quia causa principalis perseuerat. Vt notant ex aliis Couarruu. & Mol. *locis citatis.* A sententia vero definitiua interim dum est tempus appellationis restitutio peti potest: at eo tempore elapso cum transierit in rem iudicatam, & causa fuerit finita non est locus restitutioni, vt benè ex aliis docent præcitati Doctores.

10 Nonò tametsi ad petendam restitutionem necessarium sit speciale mandatum, vt dictum est: attamen ad defendendum eum aduersus quem restitutio petitur, generale mandatum sufficit. Vt colligitur *ex leg. qui proprio. §. item quæritur. ff. de procuratorib.* & tradit Abbas. *in d. cap. suscitata. num.* 5. Cassador. *decis. 2. tit. de procuratorib.* Couarr. alios referens. *d. cap. in fine.* Molina. *dicta disp. 573. vers. licet ad petendum.*

§. VI.

Aduersus quos restitutio in integrum peti potest?

1 *Petenda est restitutio aduersus eum in quem minor rem transtulerit.*
2 *Si is in tertium possessorem transtulerit & minor fuit læsus in contractu potest aduersus eum restitutio intentari.*
3 *Si læsus tantum in pretio. Sub distinctione respondetur.*

1 Certum est petendam esse restitutionem aduersus eum in quem minor seu Ecclesia rem transtulit; nam cum contractus claudicet ex parte minoris agere potest ad illius rescissionem.

2 Sed difficultas est, An si is in tertium possessorem rem à minore acceptam transtulerit possit aduersus eum restitutio intentari? In qua difficultate communis est resolutio. Si minor læsus est in contractu eo quòd non expedierit rem à se alienare, agere potest aduersus tertium possessorem in quocunque euentu, siue ignorans siue sciens rem esse minoris acceperit, siue à quo acceperit soluendo sit siue non, quia aliàs minor indemnis non esset, si rem suam à quocunque possessore euincere non posset. Sicuti notat Anton. Gomez. *t. 2 de contractib. cap 5. num.* 7. Molin. *disp. 573. vers. vtrum autem restitutio,* & colligitur *ex leg. si ex causa. ff. de Minorib. leg. si cum exceptione. §. in hac ff. quod metus causa.*

3 At si minor non in contractu, sed in pretio læsus fuerit, tunc subdistinguendum est, si tertius sciens rem esse minoris acceperit, agere aduersus eum potest minor: at si ignorans fecerit, nequit aduersus eum agere nisi facta excussione aduersus primum emptorem qui si soluendo non sit, tunc minori competit actio aduersus tertium hunc possessorem, ne læsus perseueret. Vt habetur *in leg. in causa. la* 1. *§. interdum cum legibus sequentibus. ff. de minoribus,* & resoluit Antonius Gomez. Couarruu. & Molina *supra.*

§. VII.

Quo pacto restitutio in integrum petenda est?

1 *Directè & per viam exceptionis.*
2 *Hæc exceptio non progreditur vltra tempus quod actioni conceditur.*

1 Dupliciter restitutionem peti posse affirmat ex communi sententia Ant. Gomez. *dicto. cap. 14. de contractib. num. 8.* primo narrando factum, & probando se in eo cum minor sit esse læsum, & implorando nobile iudicis officium. *iuxta leg. quod si minor. §. fin. ff. de minorib.* Secundò incidenter & per viam exceptionis, si enim aduersus minorem intentetur actio & petatur læsio potest ipse se tueri exceptione minoris ætatis petendo in integrum restitutionẽ, *argum. leg. Papinianus. § si filius. ff. de inofficioso testamento. vbique rela. inofficiosi testamenti* his modis proponi potest. *ex argum. leg. si quasi. Cod. de non numerat pecun.* vbi exceptio non enumeratæ pecuniæ hac duplici via intentari solet. Nam vt rectè ponderat Antonius Gomez. Cui damus actionem fortius exceptionem concedere debemus, vt habet regula iuris.

Aduertit autem & benè hanc exceptionem non progredi vltra tempus quod competit petitioni restitutionis per modum actionis. Nam esto sit regula iuris. *leg. purè ff. de doli except.* ea quæ sunt annalia ad agendum perpetua esse ad excipiendum, id intelligendum est quando ius ad agendum nequis in iudicio proponere, quia eo casu mirum non est quod exceptio tibi in perpetuum competat: at cum ius ad agendum expeditum est, nequit ius ad excipiendum latiori tempore competere quam ius ad agendum. *argument. dict. l. Papinianus. §. si filius. ff. de, in offic. testam.* 2

§ VIII.

Apud quem iudicem peti debet restitutio in integrum?

1 *Apud iudicem rei petenda est restitutio.*
2 *Quod aliqui verum existimant, vt non concedant in loco contractus, esto ibi adsit reus restitutionem peti posse.*
3 *Sed non est admittendum.*
4 *Ecclesiam læsam à laïco coram iudice laïci, & non coram iudice Ecclesiastico restititutionem petere debere astruunt plures.*
5 *Veriùs est posse etiam coram Ecclesiastico iudice.*
6 *Non est extendenda doctrina ad bona clericorum propria.*
7 *Ex delegatione ille erit iudex qui ab ordinario delegatus fuerit.*

Respondet Imperator *in leg. 2. Cod. vbi & apud quem cognitio in integ. restitut.* & petendam esse restitutionem in integrum coram iudice illius contra quem petitur. Ex vulgari regula quod actor forum rei debeat sequi. Vt tradunt omnes. 1

Quod adeo extendunt Guilielm. de Lugno, Bald. & Paul. *in dicta leg. 2.* Iason. *in leg. qui certo loco. ff. de condict. indebiti.* Decius *in Rub. colum. 2. de iudiciis.* Gregor. Lopez. *leg. 8. tit. 19. part. 6. Gloss.* 1. vt existiment non posse minorem petere restitutionem in loco contractus, tametsi ibi adsit is aduersus quem restitutio petenda sit, quia vt inquit Iason leges concedentes posse reum in loco contractus, si ibi adsit conueniri, loquuntur cum agitur ad contractus obseruationem, non vero ad illius rescissionem. 2

Sed hanc extensionem meritò reprobant Bart. *in dicta leg. qui certo loco, n. 2.* vbi Paul. sibi contrarius *n. 2.* Alexand. *in addit ad Bart. in leg. hæres absens. § 1. litt. E. ff. de iudiciis* Roman. *singul.* 470. Felinus. *cap. fin. num. 24. de iudiciis* Couarr. 1. *var. cap. 4. n.* 1 Gutierr. *lib. 1. canon. qq. cap. 34. num.* 9. Molin. *tract. 2. disp. 573. vers. interrogabis,* & colligitur apertè *ex leg. in contractibus. §. vlt. Cod. de non numerat. pecun.* vbi deciditur posse quempiam in loco contractus coram iudice illius intra biennium conqueri pecuniam numeratam non esse si ibi aduersarius adsit. Neque enim vlla ratio congrua assignari potest cur iudex loci contractus competens sit ad illius obseruationem si ibi aduersarius inueniatur & incompetens sit ad læsionis factæ reparationem. Neque obest dicta lex 2. hæc enim definit quod plerumque, & ordinariè contingit petendam inquam esse restitutionem coram iudice rei, supponens reum in loco contractus non adesse, non tamen negat coram iudice loci contractus peti restitutionem posse si ibi reus adesset. 3

Dubium graue est. An si Ecclesia lædatur in contractu cum laïco celebrato possit petere restitutionem non solum coram iudice illius laïci, sed etiam coram Ecclesiastico? In qua quæstione Couarruu. *dicto lib. 1. variar. cap. 4. n. 2.* Caldas *in leg. si curatorem habens verbo implorandum. n. 32. Cod. de in integrum restitut.* propendet tantum posse peti restitutionem coram iudice rei, & non coram iudice Ecclesiæ, cui opinioni testatur Gutierr. *d. cap. 34. n.* 10 adhæsisse cancellariam Pintianam in causa quadam Ecclesiæ ciuitatem, quia nullus est Textus ex quo apertè hoc priuilegium Ecclesiæ colligatur: nam *in cap. penult. de rebus Eccles. non alienand.* vbi monasterium per iudicem Ecclesiasticum restituitur contra laïcum, iudex ille Ecclesiasticus simul etiam erat iudex laïci ob iurisdictionem temporalem, erat enim terra Romano Pontifici subiecta. 4

Verùm contraria sententia omnino tenenda est, quam communem esse testantur Couarruu & Cald *supra.* & docuerunt Ab- 5